

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (deveti senat)

z dne 11. aprila 2024*

„Predhodno odločanje – Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah – Pristojnost in priznavanje ter izvrševanje sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah – Uredba (ES) št. 1215/2012 – Člen 6(1) – Področje uporabe – Pogodba, ki jo potrošnik, ki ima državljanstvo tretje države, sklene pri banki s sedežem v državi članici – Tožba, vložena zoper tega potrošnika – Sodišče zadnjega znanega stalnega prebivališča navedenega potrošnika na ozemlju države članice“

V zadevi C-183/23,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie (okrajno sodišče mesta Varšava – center, Poljska), z odločbo z dne 27. februarja 2023, ki je na Sodišče prispela 22. marca 2023, v postopku

Credit Agricole Bank Polska S.A.

proti

AB,

SODIŠČE (deveti senat),

v sestavi O. Spineanu-Matei (poročevalka), predsednica senata, J.-C. Bonichot, sodnik, in L. S. Rossi, sodnica,

generalni pravobranilec: N. Emiliou,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za poljsko vlado B. Majczyna in S. Żyrek, agenta,
- za nemško vlado J. Möller in M. Hellmann, agenta,
- za Evropsko komisijo J. Hottiaux in S. Noë, agenta,

* Jezik postopka: poljščina.

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 6(1) in člena 26 Uredbe (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 2012, L 351, str. 1).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo Credit Agricole Bank Polska S.A. s sedežem na Poljskem in osebo AB, potrošnikom, čigar sedanji naslov ni znan, glede plačila denarnega zneska, ki ga ta banka zahteva od zadnjenavedenega na podlagi pogodbe o potrošniškem kreditu.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 V uvodnih izjavah 6, 15 in 18 Uredbe št. 1215/2012 je navedeno:
  - „(6) Zaradi doseganja cilja prostega pretoka sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah je treba zagotoviti in je primerno, da pravila, ki urejajo pristojnost ter priznanje in izvršitev sodnih odločb, ureja zavezujoč in neposredno uporabljen pravni akt Unije.

[...]

  - (15) Pravila o pristojnosti bi morala biti čim bolj predvidljiva in morajo temeljiti na načelu, da se pristojnost praviloma določa po stalnem prebivališču toženca. [...]

[...]

  - (18) Šibkejša stranka bi morala biti v zvezi z zavarovalnimi ter potrošniškimi pogodbami in pogodbami o zaposlitvi zaščitena s pravili o pristojnosti, ki so za varstvo njenih pravic ugodnejša od splošnih pravil.“
- 4 Člen 4(1) te uredbe določa:

„Ob upoštevanju določb te uredbe so osebe s stalnim prebivališčem v državi članici ne glede na njihovo državljanstvo tožene pred sodišči te države članice.“
- 5 Člen 5(1) navedene uredbe določa:

„Osebe s stalnim prebivališčem v državi članici so lahko tožene pred sodišči druge države članice samo na podlagi pravil iz oddelkov 2 do 7 tega poglavja.“

6 Člen 6(1) iste uredbe določa:

„Če toženec nima stalnega prebivališča v državi članici, se pristojnost sodišč vsake države članice ob upoštevanju člena 18(1), člena 21(2), členov 24 in 25 določi po pravu te države članice.“

7 Člen 17(1) Uredbe št. 1215/2012 določa:

„V zadevah v zvezi s pogodbami, ki jih sklene oseba – potrošnik – za namen, za katerega se šteje, da je izven njegove poklicne ali pridobitne dejavnosti, se pristojnost določi v skladu s tem oddelkom brez poseganja v člen 6 in točko 5 člena 7:

- (a) če gre za pogodbo o prodaji blaga na obroke;
- (b) če gre za pogodbo o posojilu z obročnim odplačevanjem ali za kakršno koli drugo obliko posojila za financiranje prodaje blaga; ali
- (c) v vseh drugih primerih, če je bila pogodba sklenjena z osebo, ki opravlja gospodarsko ali poklicno dejavnost v državi članici, v kateri ima potrošnik stalno prebivališče, ali če na kakršen koli način usmerja to svojo dejavnost v to državo članico ali v več držav, vključno s to državo članico, pogodba pa spada v okvir te dejavnosti.“

8 Člen 18(1) in (2) te uredbe določa:

„1. Potrošnik lahko začne postopek zoper drugo pogodbeno stranko bodisi pred sodišči države članice, v kateri ima ta stranka stalno prebivališče, ne glede na stalno prebivališče druge stranke, bodisi pred sodišči v kraju, kjer ima potrošnik stalno prebivališče.

2. Druga pogodbeno stranka lahko začne postopek zoper potrošnika samo pred sodišči države članice, v kateri ima potrošnik stalno prebivališče.“

9 Člen 26 navedene uredbe določa:

„1. Poleg pristojnosti, ki izhaja iz drugih določb te uredbe, je pristojno tudi sodišče države članice, pred katerim se toženec spusti v postopek. To pravilo pa ne velja, če se je spustil v postopek, da bi ugovarjal pristojnosti, ali če je v skladu s členom 24 izključno pristojno drugo sodišče.

2. V zadevah iz oddelkov 3, 4 ali 5, v katerih je toženec zavarovalec, zavarovanec, upravičenec iz zavarovanja, oškodovanec, potrošnik ali delavec, sodišče pred prevzemom pristojnosti v skladu z odstavkom 1 zagotovi, da je bil tožencu zagotovljen pravni pouk o njegovi pravici, da ugovarja pristojnosti sodišča, in o posledicah spustitve ali nespustitve v postopek.“

10 Člen 28(1) in (2) te uredbe določa:

„1. Če je toženec s stalnim prebivališčem v eni državi članici tožen v drugi državi članici in se ne spusti v postopek, se sodišče po uradni dolžnosti izreče za nepristojno, razen če pristojnost izhaja iz določb te uredbe.

2. Sodišče prekine postopek za toliko časa, dokler se ne ugotovi, da je bilo tožencu omogočeno prejeti pisanje o začetku postopka ali enakovredno pisanje pravočasno, da je lahko pripravil obrambo, ali da so bili storjeni vsi potrebni koraki v tej smeri.“

11 Člen 62 Uredbe št. 1215/2012 določa:

„1. Pri ugotavljanju, ali ima stranka stalno prebivališče v državi članici, pred sodišči katere je bil začet postopek, sodišče uporabi svoje notranje pravo.

2. Če stranka nima stalnega prebivališča v državi članici, pred sodišči katere je bil začet postopek, pri ugotavljanju, ali ima stranka stalno prebivališče v drugi državi članici, sodišče uporabi pravo te države članice.“

Poljsko pravo

12 Člen 144(1) ustawa – Kodeks postępowania cywilnego (zakon o uvedbi zakonika o civilnem postopku) z dne 17. novembra 1964 (Dz. U. št°43, pozicija 296) v različici, ki se uporablja za spor o glavni stvari (v nadaljevanju: zakonik o civilnem postopku), določa:

„Predsednik sodišča imenuje skrbnika, če tožeča stranka dokaže, da stalno prebivališče stranke ni znano. [...]“

13 Člen 69(3) zakonika o civilnem postopku, ki se smiselno uporablja za skrbnika, določenega na podlagi člena 144 tega zakonika, določa:

„Skrbnik, imenovan v skladu z odstavkom 1, je pooblaščen za opravljanje vseh dejanj v zvezi z zadevnim primerom.“

14 Člen 139¹ zakonika o civilnem postopku določa:

„1. Če tožena stranka kljub novi vročitvi v skladu s členom 139(1), drugi stavek, ni umaknila tožbe ali drugega procesnega akta, ki dokazuje potrebo po varstvu njenih pravic, in če ji predhodno ni bil vročen noben akt na način, določen v prejšnjih členih, in se ne uporablja člen 139, od (2) do (31), ali katera koli druga posebna določba, ki določa učinek vročitve, predsednik o tem obvesti tožečo stranko tako, da ji pošlje prepis akta, namenjenega toženi stranki, in ji naloži, naj ta akt vroči toženi stranki po sodnem uradniku.

2. Tožeča stranka mora v dveh mesecih od dneva, ko je bila obveščena o obveznosti iz odstavka 1, v spis vložiti potrdilo o vročitvi akta toženi stranki, ki ga opravi sodni uradnik, ali vrniti akt in navesti trenutni naslov tožene stranke ali dokazati, da tožena stranka prebiva na naslovu, navedenem v tožbi. Ko se rok izteče brez učinka, se uporabi člen 177(1), točka 6.“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

15 S tožbo, vloženo 22. decembra 2021 pri Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieście w Warszawie (okrožno sodišče v Varšavi – center, Poljska), ki je predložitveno sodišče, družba Credit Agricole Bank Polska predlaga, naj se osebi AB, ki je državljan tretje države in je potrošnik, naloži plačilo denarnega zneska v višini 10.591,64 poljskih zlotov (PLN) (približno 2250 EUR), skupaj z veljavnimi obrestmi, in sodnih stroškov.

16 Ta tožba temelji na pogodbi o potrošniškem kreditu, ki sta jo 16. julija 2020 sklenili tožeča stranka v postopku v glavni stvari in tožena stranka v postopku v glavni stvari za nakup mobilnega telefona. Naslov te tožene stranke, naveden v tožbi, je ustrezal naslovu, navedenem v tej pogodbi.

- 17 Sodniški pomočnik pri predložitvenem sodišču (v nadaljevanju: sodniški pomočnik) je 30. marca 2022 zoper AB izdal plačilni nalog, s katerim mu je naložil, naj tožeči stranki iz postopka v glavni stvari plača znesek 10.591,64 PLN, povečan za pogodbene zamudne obresti, in sodne stroške, skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi, ki tečejo od datuma, ko bi ta plačilni nalog postal pravnomočen do datuma zahtevanega plačila.
- 18 Kopija te tožbe in navedenega plačilnega naloga ter drugi podatki, namenjeni toženi stranki v postopku v glavni stvari, so bili poslani po pošti na naslov tožene stranke, naveden v navedeni tožbi. Ta dopis je bil 5. maja 2022 vrnjen, ker ga naslovnik ni prevzel.
- 19 Sodniški pomočnik je pooblaščenca tožeče stranke v postopku v glavni stvari naročil, naj toženi stranki v postopku v glavni stvari po sodnem izvršitelju v skladu s poljskim pravom vroči kopijo tožbe in plačilnega naloga, sicer se postopek prekine. Ta pooblaščenec je z dopisom z dne 15. septembra 2022 predložitveno sodišče obvestil, da zadevna vročitev ni mogla biti opravljena, saj ta tožena stranka na navedenem naslovu ni bila znana.
- 20 Sodniški pomočnik je s sklepom z dne 4. oktobra 2022 v korist navedene tožene stranke imenoval začasnega zastopnika.
- 21 Ta zastopnik je 26. oktobra 2022 vložil ugovor zoper plačilni nalog, izdan 30. marca tega leta, ker tožeča stranka v postopku v glavni stvari ni dokazala, da je upnica glede zneska, ki se zahteva v njenih zahtevkih. Navedeni zastopnik je navedel tudi, da ne more določiti kraja stalnega prebivališča tožene stranke iz postopka v glavni stvari, vendar ni uveljavljal nobenega ugovora v zvezi z mednarodno pristojnostjo predložitvenega sodišča za odločanje o zadevi v glavni stvari na podlagi členov 17 in 18 Uredbe št. 1215/2012.
- 22 Na podlagi ukrepov tega sodišča, pooblaščenca tožeče stranke v postopku v glavni stvari in zastopnika tožene stranke v postopku v glavni stvari ni bilo mogoče ugotoviti njenega prebivališča ali stalnega prebivališča. Na njihovi podlagi je bilo mogoče ugotoviti le, da je ta tožena stranka 29. septembra 2017 prispela na Poljsko, da je leta 2018 zapustila naslov, na katerem je bila registrirana v tej državi članici, in da ji na datum tako opravljenih preverjanj na ozemlju navedene države članice ni bila odvzeta prostost.
- 23 Po mnenju navedenega sodišča ni izključeno, da je tožena stranka v postopku v glavni stvari zapustila poljsko ozemlje, ne da bi bilo mogoče to okoliščino z gotovostjo ugotoviti glede na neobstoj kontrol na nekaterih kopenskih mejah Republike Poljske.
- 24 Predložitveno sodišče se najprej sprašuje, ali mora glede na člen 6(1) Uredbe št. 1215/2012 svojo pristojnost ugotoviti v skladu s pravili svojega nacionalnega prava ali v skladu z enotnimi pravili o pristojnosti, določenimi v tej uredbi.
- 25 Po mnenju tega sodišča iz sodne prakse, ki izhaja iz sodb z dne 17. novembra 2011, Hypoteční banka (C-327/10, EU:C:2011:745), in z dne 15. marca 2012, G (C-292/10, EU:C:2012:142), izhaja, da je uporaba pravil nacionalnega prava namesto pravil o enotni pristojnosti mogoča le, če ima sodišče, ki mu je zadeva predložena, na voljo dokaze, na podlagi katerih lahko ugotovi, da ima tožena stranka, državljanka Evropske unije, ki nima stalnega prebivališča v državi članici zadnjenavedenega sodišča, dejansko stalno prebivališče zunaj ozemlja Evropske unije.

- 26 Predložitveno sodišče se sprašuje, ali bi bilo treba to sodno prakso uporabiti tudi v položaju, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, v katerem je zadevna tožena stranka oseba, ki nima državljanstva nobene države članice, vendar ima verjetno stalno prebivališče na ozemlju države članice. Ugotavlja, da bi lahko spoštovanje načela učinkovitega sodnega varstva, določenega v pravu Unije, zlasti kadar gre za potrošnike, govorilo v prid pritrdilnemu odgovoru na to vprašanje.
- 27 Predložitveno sodišče se nato sprašuje, ali je glede na člen 26 Uredbe št. 1215/2012 mogoče šteti, da se je tožena stranka iz postopka v glavni stvari spustila v postopek in je zato sprejela pristojnost sodišča, ki mu je bila zadeva predložena, kadar postopek poteka v navzočnosti začasnega zastopnika te tožene stranke.
- 28 Predložitveno sodišče pojasnjuje, da institut *curator absentis* skuša zagotoviti pravico do sodišča tožeči stranki, ki iz razlogov, na katere nima vpliva, ne more ugotoviti stalnega prebivališča zadevne tožene stranke. Trdi, da je, kot izhaja iz sodne prakse, ki izhaja iz sodb z dne 2. aprila 2009, Gambazzi (C-394/07, EU:C:2009:219), in z dne 17. novembra 2011, Hypotečni banka (C-327/10, EU:C:2011:745), čeprav možnost nadaljevanja postopka brez vednosti tožene stranke, tako kot v postopku v glavni stvari, vročitev pravnega sredstva zastopniku, ki ga je določilo sodišče, ki mu je bila zadeva predložena, omejuje pravico te tožene stranke do obrambe, taka omejitev upravičena glede na pravico tožeče stranke do učinkovitega sodnega varstva.
- 29 Vendar predložitveno sodišče dvomi o možnosti, da zastopnik odsotnega potrošnika, čigar prebivališče ni znano, sprejme pristojnost sodišča, ki dejansko ni pristojno na podlagi Uredbe št. 1215/2012, tako da se spusti v postopek pred njim.
- 30 V zvezi s tem predložitveno sodišče poudarja, da se zadeva iz postopka v glavni stvari razlikuje od zadeve, v kateri je bila izdana sodba z dne 10. oktobra 1996, Hendrikman in Feyen (C-78/95, EU:C:1996:380), v kateri je Sodišče razsodilo, da spustitev zastopnika, ki je bil nezakonito imenovan za toženo stranko, v postopek ni mogoče šteti za spustitev te tožene stranke v postopek. V obravnavanem primeru je bil namreč zastopnik tožene stranke v postopku v glavni stvari imenovan v skladu s poljskim pravom, saj je bil ta zastopnik pooblaščen za opravljanje vseh dejanj v zvezi s postopkom v glavni stvari v imenu tožeče stranke, katere prebivališče med postopkom ni bilo znano.
- 31 Po mnenju tega sodišča iz člena 26(2) Uredbe št. 1215/2012 izhaja, da je za to, da se domneva, da je potrošnik sprejel pristojnost sodišča, ki ne izhaja iz te uredbe, zlasti iz njenega člena 18(2), potrebno, da je ta potrošnik obveščen o svoji pravici, da ugovarja pristojnosti zadnjenavedenega sodišča, in o posledicah njegove spustitve ali nespustitve v postopek pred tem sodiščem. Zato bi bila ugotovitev, da bi bilo mogoče to informacijo nadomestiti z informacijo zastopnika navedenega potrošnika, v nasprotju z bistvenim ciljem člena 26(2) Uredbe št. 1215/2012, ki je varstvo istega potrošnika.
- 32 V teh okoliščinah je Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie (okrajno sodišče mesta Varšava – center) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:
- „1. Ali je treba člen 6(1) Uredbe [št. 1215/2012] razlagati tako, da se določbe te uredbe uporabljajo za določitev pristojnosti v postopku, ki se vodi proti potrošniku, katerega prebivališče ni znano, ki ni državljan nobene od držav članic in za katerega je po eni strani znano, da je imel zadnje znano prebivališče v državi članici, po drugi strani pa obstajajo verodostojne

informacije, na podlagi katerih je mogoče sklepati, da na ozemlju te države članice nima več prebivališča, vendar pa ni verodostojnih informacij, na podlagi katerih bi bilo mogoče sklepati, da je zapustil ozemlje Unije in se vrnil v državo, katere državljan je?

2. Ali je treba člen 26(1) in (2) Uredbe [št. 1215/2012] razlagati tako, da to, da se začasni zastopnik, ki je bil v skladu z nacionalnim pravom države članice postavljen za zastopanje tega potrošnika, čigar prebivališče ni znano, spusti v postopek, nadomesti potrošnikovo spustitev v postopek in omogoči, da se lahko šteje, da je sodišče države članice pristojno, čeprav obstajajo verodostojne informacije, na podlagi katerih je mogoče sklepati, da potrošnik ne prebiva več na ozemlju te države članice?“

Vprašani za predhodno odločanje

Uvodne ugotovitve

- 33 Na prvem mestu je treba opozoriti, da Uredba št. 1215/2012 razveljavlja in nadomešča Uredbo Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 4, str. 42), ki je nadomestila Konvencijo z dne 27. septembra 1968 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 1972, L 299, str. 32), kakor je bila spremenjena z zaporednimi konvencijami o pristopu novih držav članic k tej konvenciji, zato se razlaga, ki jo je Sodišče podalo v zvezi z določbami teh drugih pravnih instrumentov, uporablja tudi za Uredbo št. 1215/2012, kadar je te določbe mogoče opredeliti za „enakovredne“ (sodba z dne 9. julija 2020, Verein für Konsumenteninformation, C-343/19, EU:C:2020:534, točka 22 in navedena sodna praksa).
- 34 Na drugem mestu je treba ugotoviti, da se predložitveno sodišče tako v obrazložitvi predloga za sprejetje predhodne odločbe kot v samih postavljenih vprašanih sklicuje alternativno na kraj prebivališča in kraj stalnega prebivališča tožene stranke v postopku v glavni stvari.
- 35 Ugotoviti pa je treba, da se Uredba št. 1215/2012 sklicuje le na pojem „stalno prebivališče“ tožene stranke, ki je splošna navezna okoliščina, ki omogoča določitev mednarodne pristojnosti sodišča v skladu s členom 4(1) te uredbe.
- 36 V zvezi s tem, kot izrecno izhaja iz poročila P. Jenarda o Konvenciji z dne 27. septembra 1968 o pristojnosti in izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 1979, C 59, str. 1), katerega pripombe o določitvi stalnega prebivališča veljajo tudi za razlago Uredbe št. 1215/2012, je bila odločitev zakonodajalca Unije, da uporabi merilo stalnega prebivališča toženca, in ne merilo prebivališča tožene stranke ali hkrati ti merili, utemeljena s potrebo po preprečitvi povečanja števila pristojnih sodišč.
- 37 Po zgledu Konvencije z dne 27. septembra 1968 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah in Uredbe št. 44/2001 tudi Uredba št. 1215/2012 tega pojma „stalno prebivališče“ ne opredeljuje. Tako člen 62(1) zadnjenavedene uredbe napotuje na pravo države članice, pred katere sodišči je bil začel postopek, da bi se ugotovilo, ali ima stranka stalno prebivališče v tej državi članici. Člen 62(2) Uredbe št. 1215/2012 določa, da „[č]e stranka nima stalnega prebivališča v državi članici, pred sodišči katere je bil začel postopek, pri ugotavljanju, ali ima stranka stalno prebivališče v drugi državi članici, sodišče uporabi pravo te države članice.“

38 Glede na vse navedeno je treba ugotoviti, da mora predložitveno sodišče ugotoviti svojo pristojnost za odločanje o zadevi v glavni stvari ob upoštevanju pojma „stalno prebivališče“, kot je določen v poljskem pravu.

Prvo vprašanje

- 39 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 6(1) Uredbe št. 1215/2012 razlagati tako, da če je zadnje znano stalno prebivališče tožene stranke, ki je državljan tretje države in ima status potrošnika, na ozemlju države članice, v kateri je sodišče, ki mu je bila zadeva predložena, in mu ni uspelo ugotoviti trenutnega stalnega prebivališča te tožene stranke, niti nima dokazov, na podlagi katerih bi lahko ugotovilo, da ima ta dejansko stalno prebivališče na ozemlju druge države članice ali zunaj ozemlja Unije, je pristojnost za odločanje o tem sporu določena s pravom države članice, v kateri je to sodišče.
- 40 Spomniti je treba, da je namen Uredbe št. 1215/2012 poenotenje kolizijskih pravil glede pristojnosti v civilnih in gospodarskih zadevah s pravili o pristojnosti, ki morajo biti čim bolj predvidljiva. Ta uredba tako sledi cilju pravne varnosti, ki zajema izboljšanje pravnega varstva oseb s sedežem ali stalnim prebivališčem v Uniji s tem, da tožniku omogoča, da zlahka ugotovi, na katero sodišče se lahko obrne, tožencu pa, da razumno predvidi, pred katerim sodiščem je lahko tožen (sodba z dne 4. oktobra 2018, Feniks, C-337/17, EU:C:2018:805, točka 34 in navedena sodna praksa).
- 41 Člen 6(1) Uredbe št. 1215/2012 določa, da če toženec nima stalnega prebivališča v državi članici, se pristojnost sodišč vsake države članice ob upoštevanju člena 18(1), člena 21(2), členov 24 in 25 določi po pravu te države članice.
- 42 Ker člen 6(1) Uredbe št. 1215/2012 omogoča, da se namesto enotnih pravil o pristojnosti, določenih v tej uredbi, uporabijo pravila prava vsake države članice, je treba premiso, na kateri temelji uporaba te določbe, in sicer neobstoj stalnega prebivališča tožene stranke na ozemlju države članice, razlagati ozko.
- 43 Taka ozka razlaga je toliko bolj utemeljena, če ima tožena stranka status potrošnika in je tako v skladu s členom 18 Uredbe št. 1215/2012 upravičena do okrepljenega varstva z uvedbo pravila o posebni pristojnosti v korist sodišč države članice, na katere ozemlju ima stalno prebivališče. Ni namreč mogoče izključiti, da bi tak potrošnik lahko tvegala izgubo tega varstva v primeru uporabe pravil o pristojnosti iz nacionalnega prava.
- 44 Zato je Sodišče, če stalno prebivališče toženega potrošnika, ki je državljan države članice, ni znano, razsodilo, da se člen 4(1) Uredbe št. 44/2001, katerega besedilo je v bistvu enako besedilu člena 6(1) Uredbe št. 1215/2012, uporablja le, če ima nacionalno sodišče na voljo dokaze, na podlagi katerih lahko ugotovi, da ima ta tožena stranka dejansko stalno prebivališče zunaj ozemlja Unije (glej v tem smislu sodbi z dne 17. novembra 2011, Hypoteční banka, C-327/10, EU:C:2011:745, točka 42, in z dne 15. marca 2012, G, C-292/10, EU:C:2012:142, točka 42).
- 45 Po drugi strani pa je Sodišče odločilo, da če nacionalno sodišče nima prepričljivih dokazov, na podlagi katerih bi lahko ugotovilo, da ima toženi potrošnik dejansko stalno prebivališče zunaj ozemlja Unije, in ne more ugotoviti kraja stalnega prebivališča tega potrošnika, pravilo posebne pristojnosti iz člena 16(2), Uredbe 44/2001, zdaj člen 18(2) Uredbe 1215/2012, v skladu s katerim je treba tožbo, ki jo druga pogodbená stranka vloží zoper zadevnega potrošnika, vložiti pri sodiščih

države članice, v kateri ima potrošnik stalno prebivališče, zajema tudi zadnje znano stalno prebivališče tega potrošnika (glej v tem smislu sodbo z dne 17. novembra 2011, Hypoteční banka, C-327/10, EU:C:2011:745, točka 42).

- 46 Predložitveno sodišče se sprašuje, ali se sodna praksa, navedena v točkah 44 in 45 te sodbe, uporablja tudi v položaju, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, v katerem je tožba vložena proti potrošniku, ki ni državljan države članice, ampak je državljan tretje države, in ki ima zadnje znano stalno prebivališče na ozemlju države članice sodišča, ki odloča, ne da bi bilo mogoče z gotovostjo ugotoviti, da je ta potrošnik to ozemlje zapustil in odšel v drugo državo članico ali da je zapustil ozemlje Unije.
- 47 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da Uredba št. 1215/2012, kot je bilo opozorjeno v točki 35 te sodbe, temelji na merilu stalnega prebivališča tožene stranke, in ne na merilu njenega državljanstva. Člen 4(1) te uredbe določa, da so osebe s stalnim prebivališčem v državi članici ne glede na svoje državljanstvo tožene pred sodišči te države članice.
- 48 Zato se pravilo o pristojnosti, ki temelji na zadnjem znanem stalnem prebivališču toženega potrošnika na ozemlju države članice, navedeno v točki 45 te sodbe, uporablja ne glede na državljanstvo tega potrošnika.
- 49 Glede na vse zgornje preudarke je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 6(1) Uredbe št. 1215/2012 razlagati tako, da če je zadnje znano stalno prebivališče tožene stranke, ki je državljan tretje države in ima status potrošnika, na ozemlju države članice, v kateri je sodišče, ki mu je bila zadeva predložena, temu sodišču pa ni uspelo ugotoviti trenutnega stalnega prebivališča te tožene stranke, niti nima dokazov, na podlagi katerih bi lahko ugotovilo, da ima ta dejansko stalno prebivališče na ozemlju druge države članice ali zunaj ozemlja Unije, pristojnost za odločanje o tem sporu ni določena s pravom države članice, ki ji pripada to sodišče, ampak s členom 18(2) te uredbe, ki za odločanje o takem sporu določa pristojnost sodišča, na katerega območju je zadnje znano stalno prebivališče navedene tožene stranke.

Drugo vprašanje

- 50 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 26(1) in (2) Uredbe št. 1215/2012 razlagati tako, da je to, da se zastopnik, ki ga je nacionalno sodišče imenovalo za zastopanje toženega potrošnika, ki je odsoten in katerega trenutno stalno prebivališče ni znano, spusti v postopek pred tem sodiščem, enakovredno temu, da se ta potrošnik spusti v postopek, in tako omogoča domnevo, da je navedeno sodišče mednarodno pristojno.
- 51 Najprej je treba opozoriti, da je člen 26 Uredbe št. 1215/2012 v oddelku 7, poglavje II, te uredbe, naslovljenem „Dogovor o pristojnosti“.
- 52 Člen 26(1) te uredbe določa pravilo o pristojnosti, ki temelji na spustitev tožene stranke v vse spore, v katerih pristojnost sodišča, ki odloča o sporu, ne izhaja iz drugih določb navedene uredbe, razen za spore, za katere velja pravilo o izključni pristojnosti na podlagi člena 24 iste uredbe, za katere ne pride do dogovora o pristojnosti.
- 53 Člen 26(2) Uredbe št. 1215/2012 na področju zavarovalnih pogodb, potrošniških pogodb in individualnih pogodb o zaposlitvi sodišču, ki meni, da je pristojno na podlagi odstavka 1 tega člena, nalaga obveznost obvestitve šibkejše stranke, preden se izreče za pristojno. Če se torej tožena stranka spusti v postopek pred sodiščem, ki ni sodišče njegovega stalnega prebivališča in

ki je pristojno na podlagi člena 18(2) Uredbe št. 1215/2012, se mora sodišče, pred katerim poteka postopek, prepričati, da je ta potrošnik poučen o svoji pravici, da ugovarja pristojnosti sodišča, in o posledicah njegove spustitve v postopek.

- 54 Iz navedenega izhaja, da se vprašanje dogovora o pristojnosti zaradi spustitve toženega potrošnika v postopek ali, po potrebi, njegovega začasnega zastopnika postavlja le v položaju, v katerem sodišče, ki mu je zadeva predložena, ni pristojno za odločanje o zadevnem sporu na podlagi drugih določb, kot je člen 26(1) Uredbe št. 1215/2012.
- 55 V obravnavanem primeru pa je predložitev sodišče, kot je razvidno iz odgovora na prvo vprašanje, če ne ugotovi kraja stalnega prebivališča zadevnega potrošnika in če ni dokazov, da je ta potrošnik dejansko zapustil ozemlje Unije, kot sodišče zadnjega znanega stalnega prebivališča navedenega potrošnika pristojno na podlagi člena 18(2) Uredbe št. 1215/2012.
- 56 Zato glede na odgovor na prvo vprašanje na drugo vprašanje ni treba odgovoriti.

Stroški

- 57 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (deveti senat) razsodilo:

Člen 6, točka 1, Uredbe (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah

je treba razlagati tako, da

če je zadnje znano stalno prebivališče tožene stranke, ki je državljan tretje države in ima status potrošnika, na ozemlju države članice, v kateri je sodišče, ki mu je bila zadeva predložena, temu sodišču pa ni uspelo ugotoviti trenutnega stalnega prebivališča te tožene stranke, niti nima dokazov, na podlagi katerih bi lahko ugotovilo, da ima ta dejansko stalno prebivališče na ozemlju druge države članice ali zunaj ozemlja Evropske unije, pristojnost za odločanje o tem sporu ni določena s pravom države članice, ki ji pripada to sodišče, ampak s členom 18(2) te uredbe, ki za odločanje o takem sporu določa pristojnost sodišča, na katerega območju je zadnje znano stalno prebivališče navedene tožene stranke.

Podpisi